

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8Co/38/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4316217290
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Solčányová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2018:4316217290.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Diany Solčányovej a členiek senátu JUDr. Marianny Hraboveckej a JUDr. Ludviky Bodnárovej v právnej veci navrhovateľa Z. E. nar. X.X.XXXX bývajúceho v L. Š. č. XXX proti oprávnenému X. E. nar. XX.X.XXXX bývajúcemu na Y. ul. č. XX v X. v konaní o zrušenie vyživovacej povinnosti o odvolaní oprávneného proti rozsudku Okresného súdu Michalovce z 10.11.2017 č.k. 23Pc 3/2017 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a vec vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zrušil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa k oprávnenému, ktorá mu bola uložená rozsudkom Okresného súdu Levice zo 7.11.2014 č.k. 15P 55/2014-62. Vyživovaciu povinnosť zrušil od 18.10.2016 a o trovách účastníkov konania rozhodol tak, že žiaden z nich nemá nárok na ich náhradu.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený, v ktorom uviedol, že konajúci súd neúplne zistil skutočný stav veci, stotožnil sa iba s nepravdivými a vymyslenými tvrdeniami jeho otca, pričom nezobral do úvahy jeho tvrdenia. Uviedol, že žije u rodičov jeho matky, ktorí sa o neho starali a podporovali ho. Kým jeho otec platil rôzne aktivity nevlastným deťom, jeho vlastné potreby hradili rodičia matky. Odmietol tvrdenia, že užíva drogy, ale lieči sa ambulantne u psychiatra a snaží sa nájsť vhodnú prácu. Poukázal na to, že mal úraz ruky, ktorý si vyžadoval operáciu a následnú rehabilitáciu, ako aj na skutočnosť, že v D. N. N. pracoval iba 4 dni, pretože prácu zo zdravotných dôvodov nezvládal, preto pracovný pomer ukončil v skúšobnej dobe. Štúdium na strednej škole prerušil 27.5.2016 z dôvodu nevyhovujúcej školskej dochádzky a potreby užívania liekov. Počas leta sa prihlásil na úrad práce, sociálnych vecí a rodiny a od 1.9.2016 do 3.4.2017 študoval na SOU Y.. Štúdium ukončil dobrovoľne po tom, čo v dôsledku zlomenej ruky nebol schopný vykonávať prax, okrem toho navštevoval psychiatra a učenie nezvládal. Zo školy nebol vylúčený, ale odišiel sám v dôsledku uvedeného. Nakoľko bol študentom do 3.4.2017 vyslovil presvedčenie, že mu výživné od otca patrí. Dodal, že otec nevie, čo on prežíva, nikdy sa o neho nezaujímal, ani si voči nemu riadne vyživovaciu povinnosť neplnil, pričom návrh na jej zrušenie podal po tom, čo ho vyzval na zaplatenie dlžného výživného pod hrozbou exekúcie.

3. Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu oprávneného uviedol, že trvá na svojich predošlých vyjadreniach. Vyslovil názor, že oprávnený prestal spolupracovať s resocializačným zariadením a navštevovať školu práve pod vplyvom jeho starej matky, ktorá mu do resocializačného zariadenia priniesla marihuanu a sľúbila mu, že po dosiahnutí plnoletosti môže u nej bývať. Zdôraznil, že matka sa o deti nikdy riadne nestarala ani im neprispievala a o oprávneného a jeho brata sa starali starí rodičia. Vzhľadom na to, že s deťmi jeho súčasnej manželky žije v jednej domácnosti od ich útleho veku, je logické, že sa podieľa na uspokojovaní ich potrieb. Vyslovil presvedčenie, že oprávnený v súčasnosti opäť berie drogy. O prácu podľa jeho názoru prišiel z dôvodu nedostatočnej pracovnej disciplíny a nie kvôli zdravotnému stavu. Tvrdenia o tom, že školu nezvládal, pretože vymeškal veľa

hodín v dôsledku úrazu, označil za nepravdivé, pretože absencie z dôvodu zdravotných dôvodov mal riadne ospravedlnené. Tiež uviedol, že so synom nie sú v kontakte, po prepustení z väzenia sa so synmi snažil nadviazať kontakt, posielal im darčeky na narodeniny, meniny, ale oni jeho osobné sviatky ignorovali a rovnako tak sviatky jeho manželky a jej detí, preto sa rozhodol, že im nebude prispievať viac ako určil súd. Výživné prestal platiť po tom, čo oprávnený nadobudol plnoletosť, nakoľko podľa jeho názoru výživné míňal na drogy, čo financovať odmietol. Konštatoval, že oprávnený manipuluje so svojím okolím, najmä so starou matkou, u ktorej býva, a ktorá mu píše podania na súd s vidinou trvania vyživovacej povinnosti a z nej plynúcich peňažných prostriedkov. Odmietol tvrdenia, že si po rozvoде našiel „dobro situovanú manželku“, jeho manželka nič nevlastní, bývajú v rodičovskom dome aj s jej rodičmi, ktorý v prípade ich úmrtia prípadne manželke a jej súrodencom. Trval na tom, že oprávnený je drogovy závislý, dobrovoľne opakovane opustil liečenie a nemá záujem vyliečiť sa.

4. Oprávnený vo vyjadrení k vyjadreniu navrhovateľa uviedol, že navrhovateľ má informácie z nesprávneho zdroja. Poukázal na to, že od narodenia sa o neho otec nezaujímal ani mu nad rámec výživného ničím neprispieval. So svojou súčasnou manželkou sa spoznal ešte počas výkonu väzby, počas jej trvania si písali a po prepustení sa nevrátil domov, ale odišiel do L. I.. Tvrdenia o tom, žeby mu stará matka doniesla drogy do resocializačného zariadenia označil za nepravdivé, čo v telefonickom rozhovore starej matke potvrdila aj riaditeľka zariadenia. Nesúhlasil, žeby ho matka v resocializačnom zariadení nepodporovala, navštevovala ho dvakrát až trikrát do mesiaca, nakúpila mu knihy, oblečenie a jedlo. Starý otec zo strany otca chcel prednášať na škole, kde chodil, ale keď sa ho vedenie školy opýtalo, či sú rodina, tak ho zaprel, pričom mu mohol pomôcť prekonať prekážky. V závere zdôraznil, že naďalej trvá na svojich predchádzajúcich vyjadreniach.

5. Navrhovateľ vo vyjadrení k vyjadreniu oprávneného označil jeho tvrdenia za nepravdivé a zavádzajúce, na Vianoce a sviatky synom pravidelne prispieval, čo mu môže potvrdiť aj jeho manželka a rodina, pričom oprávnený mu ani raz k jeho osobnému sviatku nezagrataloval. K svojej finančnej situácii uviedol, že príjem 1.600,- € netto postačuje na pokrytie bežných výdavkov, pretože pracuje v Nemecku, s čím sú spojené vyššie životné náklady. Raz mesačne cestuje domov za rodinou, pričom cestovné náklady predstavujú 160,- €. Odmietol tvrdenia, že súčasnú manželku spoznal už počas výkonu trestu. Po prepustení býval pol roka u svojich rodičov a až následne spoznal svoju manželku a odsťahoval sa za ňou. Trval na svojom tvrdení, že stará matka oprávnenému priniesla do resocializačného zariadenia drogy, mobilný telefón a peňažné prostriedky, s ktorými tam mal zakázané nakladať. Tieto skutočnosti mu potvrdila riaditeľka zariadenia, čo môže preukázať. K tvrdeniam ohľadom kúpy rodičovského bytu uviedol, že rodičia tento byt darovali jemu a jeho sestre. Od prepustenia z výkonu trestu žije usporiadaným spôsobom života, 16 rokov je ženatý a stará sa o tri deti, spoločného syna a dve dcéry z predchádzajúceho vzťahu jeho manželky. Trval na zrušení vyživovacej povinnosti, nakoľko opakovane odmietol financovať drogy pre oprávneného. Vyslovil presvedčenie, že oprávnený by sa mal radšej viac venovať hľadaniu si zamestnania a nie čakať, že mu bude on prispievať iba preto, že pracuje v Nemecku.

6. Konania vo veciach výživného plnoletých osôb sa prejednávajú a rozhodujú podľa Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

7. Podľa § 395 CMP, ak § 396 CMP neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Na lehoty, ktoré dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona neuplynuli, sa použijú ustanovenia tohto zákona, ak však zákon doteraz ustanovoval lehotu dlhšiu, uplynie lehota až v tomto neskoršom čase.

8. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

10. Podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

11. Podľa § 391 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu. Ak odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a vráti mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je povinný uviesť aj to, ako má súd prvej inštancie vo veci ďalej postupovať.

12. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec správne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Podľa odseku 3, ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

13. Odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné rozumieť taký postup súdu, ktorý účastníkovi konania odníma tie procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. O uvedenú vadu ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Vady zakladajúce zmätočnosť súdneho konania, ktoré zaviniť súd svojím procesným postupom v rozpore so zákonom spravidla vždy účastníkovi konania odnímajú možnosť konať pred súdom, pretože mu bránia v realizácii tých procesných práv, ktoré Občiansky súdny poriadok priznáva na účelné uplatnenie alebo bránenie práva proti druhej strane v spore. Vady spôsobujúce zmätočnosť konania môžu nastať aj pri samotnom vydaní rozhodnutia ako dôsledok absencie niektorej jeho podstatnej časti. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia ako celku môže byť dôsledkom obsahovej a gramatickej nezrozumiteľnosti, neurčitosti alebo neodôvodnenosti, prípadne úplne chýbajúceho skutkového stavu a právneho posúdenia veci, ale rovnako aj diametrálnou rozpornosťou výroku rozhodnutia s jeho dôvodmi, vecnou rozdielnosťou medzi vyhláseným rozhodnutím a jeho písomným vyhotovením, ale aj rozpornosťou jednotlivých výrokov rozhodnutia. Vydanie zmätočného rozhodnutia bez ďalšieho nemá svoje právne opodstatnenie, a preto je potrebné vždy takéto rozhodnutie zrušiť najmä z hľadiska ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu, na spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR) a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd). Obsah práva na súdnu ochranu nespočíva iba v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri ich uplatnení, ale jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Konanie súdu v súlade so zákonom musí vykazovať určitú kvalitu a v materiálnom ponímaní zabezpečovať tak právo na súdnu ochranu. Samotné súdne rozhodnutie, ktorým sa završuje poskytovanie súdnej ochrany musí byť logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania. Pri jeho vydaní musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na prvky vykonateľnosti, zrozumiteľnosti, určitosti, jasnosti a súladu jeho skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k výroku rozhodnutia. Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Neodôvodnené alebo nedostatočne odôvodnené rozhodnutie nedovoľuje účastníkom konania posúdiť, ako si súd ich vec vyložil a ako aplikoval príslušné hmotnoprávne a procesné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní vo veci samej.

14. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

15. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch o zvýšení výživného, dlžnom výživnom a trovách konania, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 65 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario v rozsahu danom § 66 CMP a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky ani na potvrdenie, ani na jeho zmenu, preto ho podľa § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP zrušil a podľa § 391 CSP v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

16. Odvolací súd posúdením všetkých relevantných skutočností vo vzťahu k predmetu odvolacieho konania dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa neriadil dôsledne § 185 CSP a § 36 CMP, pretože nezistil všetky okolnosti významné pre rozhodnutie o zrušení vyživovacej povinnosti navrhovateľa k oprávnenému, najmä nevykonal riadne dokazovanie ohľadom schopností oprávneného živiť sa sám a túto jeho schopnosť dôsledne neposúdil. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Schopnosť živiť sa sám zákon neviaže na konkrétny okamih v živote dieťaťa, ako napríklad dosiahnutie určitého veku, ale pre jej posúdenie je vždy potrebné v konkrétnom prípade posudzovať subjektívne skutočnosti toho ktorého dieťaťa vo vzájomnej súvislosti s objektívnymi okolnosťami, ktoré nastali. Za tým účelom je povinnosťou konajúceho súdu vyhodnotiť subjektívne, či dieťa nadobudlo schopnosť živiť sa samo ukončením sústavnej prípravy na budúce povolanie alebo tento proces prebieha, možnosti dieťaťa, ako aj jeho zdravotný stav a jeho vplyv na schopnosť pracovať vo vzájomnej súvislosti s objektívnymi okolnosťami akými sú miesto, kde dieťa žije, možnosti uplatnenia sa na trhu práce, pracovné ponuky, náklady spojené s bývaním a osamostatnením sa v porovnaní s platobnými podmienkami a iné. Pre určenie daného momentu je potrebné spravidla vyhodnotiť, kedy dôvody vedúce k zrušeniu vyživovacej povinnosti rodičov k deťom nadobudli takú intenzitu, že možno konštatovať, že v tomto momente dieťa nadobudlo schopnosť živiť sa samo, v dôsledku čoho vyživovacia povinnosť zanikla a je potrebné ju zrušiť. Po skončení sústavnej prípravy na budúce povolanie sa môže javiť, že dieťa je schopné živiť sa samo a zaradiť sa do pracovného procesu, pričom túto schopnosť v skutočnosti nenadobudlo a táto skutočnosť sa preukáže až po vzniku pracovného pomeru, resp. v priebehu procesu snahy uplatniť sa na trhu práce, obzvlášť v prípadoch detí, ktoré ešte v čase trvania vyživovacej povinnosti rodičov mali zdravotné problémy ovplyvňujúce ich zdravý duševný rast a vývoj. Súd prvej inštancie sa dopustil aj ďalšieho pochybenia, ak žiadnym spôsobom neodôvodnil, z akých dôvodov zrušil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa k oprávnenému od 18.10.2016 napriek tomu, že oprávnený bol evidovaný v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 28.6.2016 do 31.8.2016, pričom následne pokračoval v štúdiu na strednej škole až do 30. apríla 2017, t.j. v tomto období mal štatút študenta a sústavne sa pripravoval na budúce povolanie. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že vyživovacia povinnosť trvá spravidla v období sústavnej prípravy na budúce povolanie, preto v prípade, ak konajúci súd dospel na základe zisteného skutočného stavu veci k záveru, že oprávnený nadobudol schopnosť živiť sa sám skôr ako ukončil štúdium a sústavnú prípravu na budúce povolanie, bolo jeho povinnosťou tento záver riadne a dôsledne odôvodniť. Konajúci súd sa obmedzil iba na všeobecné skonštatovanie, že vzhľadom na to, že oprávnený ukončil stredoškolské štúdium, v ďalšom štúdiu nepokračoval a istý čas bol evidovaný v evidencii uchádzačov o zamestnanie, dospel k záveru, že je schopný živiť sa sám bez toho, aby stručne, jasne a výstižne uviedol, na základe akých skutočností dospel k tomuto záveru zvlášť so zreteľom na to, že oprávnený po 18.10.2016, t.j. po zrušení vyživovacej povinnosti študoval na strednej škole až do 3.4.2017. Rovnako žiadnym spôsobom nevyhodnotil schopnosti a možnosti oprávneného živiť sa sám vo vzájomnej súvislosti s jeho zdravotným stavom, so zreteľom na jeho liečbu v psychiatrickej ambulancii, ako aj jeho pobyt v resocializačnom zariadení. Pretože konajúci súd nevykonal riadne dokazovanie vo veci samej a riadne a zákonne neodôvodnil napadnuté rozhodnutie, odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. b) a c) rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

17. Po vrátení veci bude povinnosťou súdu prvej inštancie vykonať dôsledné dokazovanie vo vyššie naznačenom smere, prípadne v širšom rozsahu, ak sa ukáže byť potrebným, najmä riadne vykonať dokazovanie ohľadom schopností oprávneného živiť sa sám. Za tým účelom bude jeho povinnosťou zistiť a vyhodnotiť, kedy oprávnený ukončil sústavnú prípravu na budúce povolanie, a či ukončením sústavnej prípravy na budúce povolanie nadobudol schopnosť živiť sa sám, ako aj vplyv jeho zdravotného stavu na jeho riadne uplatnenie sa na trhu práce. Následne vyhodnotiť, či boli splnené zákonné podmienky pre zrušenie vyživovacej povinnosti navrhovateľa k oprávnenému. Bude tiež jeho povinnosťou opäť vo veci rozhodnúť a svoje rozhodnutie odôvodniť podľa § 220 ods. 2 CSP tak, aby jeho závery vyplývali zo zisteného skutočného stavu a úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil boli spätne preskúmateľné a logicky správne.

18. Toto rozhodnutie sená prijal v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).